

Spis treści Przeglądu Administracyjnego.

Rocznik II. 1922.

I. Rozprawy.

1. Urzędy Ziemskie. Zakres działania. — *Dr. Mieczysław Madurowicz*. Zeszyt 1 i 2, strona 10—41.

2. Zagadnienia z dziedziny likwidacji dóbr niemieckich w szczególności w byłej dzielnicy pruskiej. — *Ćwikliński*. Zeszyt 1 i 2, str. 41—47.

3. Kwestja mieszkaniowa — *Inż. Rakowski*. Zeszyt 1 i 2, str. 47—53.

4. Uwagi nad reformą administracji polskiej. (Na marginesie wniosku nagłego posła A. Suligowskiego i tow. w sprawie reformy administracji państwowej. — Druk Sejmowy Nr. 3001). Zeszyt 1 i 2, str. 54—60.

5. Projekt ustawy o gminie wiejskiej. — *Dr. Ossowski*, starosta. Zeszyt 3, str. 67—89.

6. Dwie bardzo aktualne kwestje dotyczące ustawy z dnia 29. maja 1920 r. w przedmiocie opodatkowania spadków i darowizn. — *Ludwik Cichowicz*. Zeszyt 3, str. 90—96.

7. Organizacja województw. — *Dubiel*. Zeszyt 5, str. 131 do 139 i zeszyt 6, str. 163—173.

8. Przyczynki do reformy administracji w Polsce. Kilka słów o upoważnieniach unifikacyjnych i działalności unifikacyjnej Rady Ministrów w stosunku do b. dzielnicy pruskiej. — *Dr. Julian Baumgarten*. Zeszyt 6, str. 173—184.

9. Opieka nad dzieckiem. — *Szczęśny Orłowski*. Zeszyt 7 i 8, str. 195—208.

10. Niezawisłość sędziów wojewódzkich sądów administracyjnych w b. dzielnicy pruskiej a ustawa z 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej. — *Kazimierz Chmielowski*. Zeszyt 7 i 8, str. 208—216.

11. Użycie siły zbrojnej a art. 123 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17. marca 1921 roku. — *Leon Opielński*. Zeszyt 7 i 8, str. 217—220.

12. Uzupełnienie rozprawy „Przyczynki do reformy administracji w Polsce“. — *Dr. Baumgarten*. Zeszyt 7 i 8, str. 220—221.

13. Urzędnik polski — jego prawa i obowiązki. — *Dr. St. Cwojdzński*. Zeszyt 9 i 10, str. 259—273.

14. Egzaminy fachowe (praktyczne) dla urzędników administracji wewnętrznej. — *Stanisław Jrodyński*. Zeszyt 9 i 10, str. 273—278.

15. Ruch graniczny między Rzecząpospolitą Polską a Wolnym Miastem Gdańskiem. — *Leon Opiełiński*. Zeszyt 9 i 10, str. 278—286.

16. Pieczęcie miast Wielkopolskich. *Dr. Gumowski*. Zeszyt 1 i 112, str. 323—329.

17. Ograniczenia w obrocie nieruchomościami (ze szczególnem uwzględnieniem b. zabioru rosyjskiego. (Referat wygłoszony dnia 3. czerwca 1922 r. na VII. Zjeździe prawników i ekonomistów polskich w Poznaniu w sekcji cywilnej.) — *Jakób Glass*. Zeszyt 11 i 12, str. 329—343.

18. Zagadnienia prawne reformy rolnej. (Referat wygłoszony dnia 4. czerwca 1922 r. na VII. Zjeździe prawników i ekonomistów polskich w Poznaniu w sekcji cywilnej. — *Kazimierz Kierski*. Zeszyt 11 i 12, str. 343—352.

19. Stosunek Straży Pożarnych do władz państwowych i komunalnych w zachodnich województwach Polski. — *Baranowski*. Zeszyt 11 i 12, str. 353—357.

20. Samorząd gospodarczy. — *Dr. Stanisław Kulpa*. Zeszyt 11 i 12, str. 357—361.

21. Osoby pochodzenia królewskiego w Traktacie Wersalskim. — *Dr. Adam Bielecki*. Zeszyt 13 i 14, str. 387—393.

22. Kontrola państwowa a samorządy w b. dzielnicy pruskiej. — *Juljan Hubert*. Zeszyt 13 i 14, str. 393—414.

23. Kredyt rolny i posiadłości rentowe. — *Dr. Madurowicz*. Zeszyt 15 i 16, str. 451—474 i zeszyt 17 i 18, str. 515—521.

24. Samorząd gminny. Referat wygłoszony dnia 4. czerwca 1922 r. na VII. Zjeździe prawników i ekonomistów polskich w Poznaniu w sekcji administracyjnej. — *Bohdan Wasutyński*. Zeszyt 15 i 16, str. 475—481.

25. Z zagadnień opcyjnych. (Wykładnia ust. 6. art. 91. Tr. Wers. i art. 3 Tr. dodatk.) — *Kazimierz Kierski*. Zeszyt 17 i 18, str. 521—524.

26. Stosunek ustawy zawierającej Statut organiczny Województwa Śląskiego z d. 15. lipca 1920 r. do Ordynacji Prowincjonalnej z d. 22. marca 1881 r. (Studjum porównawcze na podstawie art. 42 ustawy autonomicznej.) — *Dr. Włodzimierz Dąbrowski*. Zeszyt 17 i 18, str. 525—528.

27. Zagadnienie organizacji i podziału władz agrarnych w b. dzielnicy pruskiej. — *Mieczysław Bilek*. Zeszyt 17 i 18, str. 528—538.

28. Przyczynki do reformy administracji w Polsce. Unifikacja b.dzielnicy pruskiej. — *Dr. Baumgarten*. Zeszyt 19 i 20, str. 579—583.

29. Charakter prawny urzędników Województwa Śląskiego. — *Dr. Wł. Dąbrowski*. Zeszyt 21—24, str. 643—648.

30. Dawne zobowiązania fiskusa niemieckiego. — *Kazimierz Kierski*. Zeszyt 21—24, str. 649—658.

II. Z praktyki.

1. Wydział Powiatowy. — *Fr. Ebel*. Zeszyt 1 i 2, str. 60—62.

2. O nadzór nad zakładami ubezpieczeń. — *Inż. Franciszek Baranowski*. Zeszyt 4, str. 99—101.

3. Projekt ustawy o utworzeniu Rady Stanu. — *E. Starczewski*. Zeszyt 4, str. 101—106.

4. Dwa głosy o projekcie ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Polsce. — *Stanisław Szczaniecki*. Zeszyt 4, str. 107—114.

5. Uwagi nad projektem ustawy „o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Polsce“, opracowanego przez konsystorz Ewangelicko-Augsburski w Warszawie. — *Dr. Bobke*. Zeszyt 4, str. 114—118.

6. Obywatelstwo polskie descendentów według art. 91. traktatu pokoju z Niemcami i art. 4. pobocznej umowy. — *Cwikliński*. Zeszyt 5, str. 157—159.

7. Uznanie przez Niemcy obywatelstwa polskiego, nabytego przez obywateli niemieckich narodowości polskiej na podstawie Ustawy z dnia 20. stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego w oświetleniu niemieckiej literatury oraz praktyki władz skarbowych. — *Dr. St. Celichowski*. Zeszyt 7 i 8, str. 240—254 i zeszyt 9 i 10, str. 313—319.

8. Polska ustawa walutowa a orzecznictwo sądów niemieckich. — *Dr. St. C.* Zeszyt 15 i 16, str. 496—498.

9. O przepisach prawnych regulujących przemysł okrężny w Województwie Śląskiem. — *Dr. Włodzimierz Dąbrowski*. Zeszyt 15 i 16, str. 499—500.

10. Sprawozdanie Wydziału Krajowego z administracji Poznańskiego Krajowego Związku Komunalnego. Zeszyt 17 i 18, str. 563—576; zeszyt 19 i 20, str. 584—639 i zeszyt 21—24, str. 685—689.

11. Ustawy polskie w interpretacji sądów niemieckich. — *Ludwik Cichowicz*. Zeszyt 21—24, str. 689—695.

III. Orzecznictwo Senatu Administracyjnego w Poznaniu.

1. Wyrok Senatu Administracyjnego Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 26. października 1921 r. — I. C. 13/8. 1920 r.

a) Niższy sługa kościelny, wstępujący w stosunek urzędowy przed 1. kwietnia 1909 r. wolny jest od płacenia podatków gminnych tylko o tyle, o ile niższym sługom kościelnym wolność taka od dawna najpóźniej w czasie ogłoszenia ordynacji gminnej z dnia 11. marca 1850 r. na podstawie obserwancji przysługiwała.

b) Protokół wizytacji kościoła z r. 1745, ustalający wolność sługi kościelnego od płacenia kontrybucji miejskiej bez udowodnienia, że i w następnych czasach aż do emanacji ustawy z dnia 11. marca 1850 r. zwolnienie takie miało miejsce, nie wystarcza do stwierdzenia obserwancji lokalnej. Zeszyt 1 i 2, str. 62—64.

Wyrok Senatu Adm. Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 26. 10. 1921. — I. C. 13. 8. 1920 r.

6. W sprawie podatku za udzielenie koncesji na wyszynk. Wyrok Senatu Administracyjnego Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dn. 9. lipca 1921, I C. 7. 21. — Pierwsza instancja Wydział obwodowy w Bydgoszczy.

Przepis zawarty w ordynacji powiatowej, że za udzielenie pozwolenia na prowadzenie wyszynku zapłacić należy podatek, jest ważnym, chociażby nawet za samo prowadzenie wyszynku podatku procederowego płacić nie potrzeba. Zeszyt 5, str. 148—149.

7. W sprawie podatku dochodowego. Rozstrzygnięcie Senatu Adm. z d. 1. lutego 1922. II. E. 1. 22.

1) Komisje wymiarowe nie mają obowiązku wyjawić podatnikowi nazwisk rzeczoznawców w sprawie jego przesłuchanych.

2) Dochodzenia dowodowe w instancji zażaleniowej nie są dozwolone. Zeszyt 5, str. 149—151.

8. Podatek dochodowy. Wyrok Senatu Admin. w Poznaniu z d. 9. stycznia 1922 r. II. E. 20. 21.

Środki prawne w sprawach podatku dochodowego założyć należy w czasokresie czterech tygodni, licząc od dnia doręczenia zaczeponego rozstrzygnięcia. Zeszyt 5, str. 151.

9. Dopuszczalność rewizji. Wrok Senatu Adm. w Poznaniu z dnia 10. listopada 1921 r. — I. C. $\frac{13a}{8}$ 21.

Dopuszczalność rewizji do Senatu Administracyjnego w sprawach o świadczenia pieniężne zależną jest od wartości przedmiotu rewizji, przekraczającego kwotę 100 marek. Zeszyt 5, str. 151—152.

10. Wysokość dochodu, o ile na nią podatnik nie przedstawi na żądanie dowodów, ustanawia po wysłuchaniu rzeczoznawców urząd podatkowy.

Wybór rzeczoznawców pozostawiony jest wskazanemu obowiązkiem, uznaniu urzędu podatkowego.

O ile stawka podatkowa wynosi więcej, aniżeli 9500 mk. nie wolno od niej odciągać wydatków łożonych na utrzymanie członków rodziny w myśl § 19 ustawy.

Nieuwzględnienie przez Komisję Odwoławczą podanych przez odwołującego się podatnika kosztów reparacji domu, stanowi istotną wadę postępowania i powoduje zniesienie jej orzeczenia.

Ustawa o podatku dochodowym z d. $\frac{24. 6. 1891}{19. 6. 1906}$ Orzeczenie Senatu Administracyjnego z dnia 10. marca 1922. Zeszyt 5, str. 152—154.

11. Braki, które zawiera uzasadnienie policyjnego dekretu, mogą być usunięte nie tylko w orzeczeniach instancji zażaleńowych, lecz także przez późniejsze deklaracje urzędu w spornem postępowaniu administracyjnem.

Wyrok Senatu Adm. z dnia 8. marca 1922 r. I. B. 50/21.

Pierwsza Instancja Wojewódzki Sąd Adm. w P. 8. $\frac{143}{29}$.

Rozporządzenie Rady Związkowej z d. 15. marca 1918. § 6. Zeszyt 5, str. 154—155.

12. 1) O ile chodzi o uzyskanie siedziby wsparcia w obrębie któregośkolwiek bądź miejscowego związku ubogich w myśl § 10 ustawy z dnia 30. maja 1908 r., obojętnem jest, w jakim charakterze dana osoba przebywała w tymże obrębie czas ustawą przepisany.
- 2) W obecnych stosunkach kobieta robotnica zarobkująca na swoje utrzymanie, nie jest w możności z własnego zarobku utrzymać jeszcze dwojga drobnych dzieci.

Wyrok Senatu Adm. w Poznaniu z dnia 14. grudnia 1921. I. instancja Wojewódzki Sąd Administracyjny w Toruniu. Zeszyt 5, str. 155—157.

13. 1) Środkami prawnymi w najszerszem znaczeniu są czynności procesowe, za pomocą których się żąda uchylenia jakiegokolwiek w procesie doznanej niekorzyści.
- 2) Gdzie przez zapadłą decyzję nie doznało się jakiegoś pokrzywdzenia, tam nie można zastosować środka prawnego.
- 3) W sprawach dotyczących cofnięcia opcji winno w pierwszym rzędzie Starostwo wydać orzeczenie.

Wyrok Senatu Adm. z d. 22. marca 1922 r. I. B. 37/21. Zeszyt 7 i 8, str. 232—234.

14. Prawo zaskarżenia orzeczenia Wojewody, odmawiającego zezwolenia na cofnięcie opcji, dokonanej przez ponad 18 lat liczącego małoletniego, nie przysługuje ojcu małoletniego optanta.

Wyrok Senatu Administracyjnego z dnia 22. listopada 1921,
— I. B. 17/21. Zeszyt 7 i 8, str. 234—235.

15. Dla uprawionych do opcji rozstrzygającymi są w pierwszym rzędzie, ponieważ opcja należy do prawa międzynarodowego, umowy państw interesowanych przy zmianie władzy terytorjalnej. Po za te umowy nie mogą sięgać uprawnienia optantów. Ponieważ w Traktacie Wersalskim nie ma wzmianki o prawie cofnięcia opcji, prawo takie nie istnieje.

Wyrok Senatu Adm. z dnia 5. października 1921 r. —
I. B. $\frac{10}{4}$ /21. Zeszyt 7 i 8, str. 235—238.

16. Dopuszczalność skargi o cofnięcie opcji jest nader ograniczona i tylko w razie naruszenia lub mylnego zastosowania przepisów ustawowych, albo rozporządzeń na ich podstawie wydanych możliwa.

Wyrok Senatu Adm. z d. 26. października 1921 r. —
I. B. $\frac{12}{3}$ /21. Zeszyt 7 i 8, str. 238—239.

17. Zaczepienie wyborów do Rady Miejskiej.

- 1) O ile w spornem postępowaniu administracyjnem chodzi o to, aby członków Rady Miejskiej, której wytoczono skargę, pozbawić praw nadanych im wyborem do Rady, nie można ich pozbawić tychże praw bez ich udziału w postępowaniu procesowem.
- 2) Zachodzącą w tym kierunku wadliwość postępowania w pierwszej instancji można usunąć w instancji apelacyjnej
- 3) Rozporządzenie Komisarjatu Naczelnej Rady Ludowej, dotyczące wyborów do Rad Miejskich, z dnia 11. lutego 1919 jest wskutek nienależytego ogłoszenia nieważne.

Wyrok Senatu Administracyjnego z dn. 30. listopada 1921,
I. B. 2/20. I. Instancja i Wojewódzki Sąd Adm. w Poznaniu.
Zeszyt 9 i 10, str. 299—306.

18. 1) Aczkolwiek z ustawy o ograniczeniach w sprzedaży napojów alkoholowych z dnia 23. kwietnia 1920 r. nie wynika, iż w przypadku przekroczenia ustawy dozwolone jest sporne postępowanie administracyjne, wszakże dozwoloną jest w poszczególnych wypadkach analogicznie do § 127 ustawy o zarządzie kraju z dnia 30. lipca 1883 r. skarga do Senatu Admin.
- 2) Należycie w Dzienniku Ustaw ogłoszona ustawa czyni ogłoszenie jej w organach, przeznaczonych do ogłoszeń poszczególnych władz zbytecznem.

3) Nieznajomość prawa nie chroni od winy i kary.

Wyrok Senatu Administracyjnego z dnia 12. kwietnia 1922. I. B. 29/21. Zeszyt 9 i 10, str. 306—308.

19. 1) Urzędnik, który przyprowadził się do b. dzielnicy pruskiej z Małopolski, gdzie wiele nie był opodatkowany, nie może żądać, aby dochód, jaki pobierał w Małopolsce, był podstawą jego opodatkowania w b. dzielnicy pruskiej.

Raczej należy urzędnikowi wymierzyć podatek podług jego dochodu płynącego z jego urzędu w b. dzielnicy pruskiej, istniejącego przy rozpoczęciu się nowo powstałej w ciągu roku powinności podatkowej.

2) Opłaty szkolnej na dzieci nie wolno podatnikowi odciągać od rocznego dochodu.

Wyrok Senatu Adm. z d. 17. 4. 1922. II. E. $\frac{13}{3}$ /21. Zeszyt 9 i 10, str. 309—310.

20. Na wniosek o zezwolenie cofnięcia opcji orzec winno w pierwszej instancji starostwo, a w drugiej województwo.

O ile wbrew powyższej zasadzie orzeka w pierwszej instancji wojewoda, orzeczenie jego podlega zniesieniu.

Wyrok Senatu Adm. z dnia 8. marca 1922 r. I. B. $\frac{33}{12}$ /21. Zeszyt 9 i 10, str. 311—312.

21. Skoro podatnik w deklaracji podatkowej podał, iż nie prowadzi księzek, skoro dalej przy protokularnych przesłuchach w instancji odwoławczej na książki swe się nie odwołał, aczkolwiek był poprzednio to w piśmie odwoławczem uczynił, nie można w nieuwzględnieniu księzek podatnika przez Komisję Odwoławczą dopatrzeć się wadliwego postępowania.

Wyrok Senatu Adm. w Poznaniu z dnia 12. stycznia 1922 r. — II. E. $\frac{22}{3}$ /21. Zeszyt 11 i 12, str. 368—369.

22. Pozwany o zwrot kosztów wsparcia Związek ubogich nie ma prawa odsyłać żądającego zwrotu kosztów Związku ubogich do zobowiązanej prywatnie do utrzymania wspomaganego osoby. Prawo to żądania zwrotu pozostaje jednakże w nieograniczonej mierze pozwanemu.

Wyrok Senatu Adm. z d. 16. listopada 1921 r. — II. D. $\frac{2}{2}$ /21. I. instancja Wojewódzki Sąd Adm. w Poznaniu B. 48/18. S. A. 2. Zeszyt 11 i 12, str. 370—371.

23. O ile pozywający Związek ubogich przed wytoczeniem skargi przeciw Związkowi ubogich, zobowiązanemu do zwrotu

kosztów utrzymania, poczynił poszukiwania, czy wspomagana przezeń jednostka posiadała majątek, którym się pozywający mógłby być zaspokoić, wybieg pozwanego poczyniony w toku procesu, iż wspomagany posiada hipotekę, dającą się zrealizować, nie może spowodować oddalenia skargi. Raczej pozostawia się pozwanemu prawo do zaspokojenia się hipoteką.

Wyrok Senatu Adm. w Poznaniu z d. 10. stycznia 1922 r.
II. D. $\frac{1}{8}$ /21. I. instancja Wojewódzki Sąd Adm. w Poznaniu $\frac{114}{21}$
S. A. 2. Zeszyt 11 i 12, str. 371—373.

24. Jeżeli mąż i ojciec wspieranej przez Związek ubogich w b. dzielnicy pruskiej żony i rodziny, przebywając za granicą Polski, nabył tamże domicyl wsparcia, żona i rodzina stają się ubogimi krajowymi. Pozwany przez Związek ubogich o zwrot poczynionego na nią wsparcia Krajowy Związek ubogich nie może w takim razie odwoływać się na § 60 ustawy z dnia 30. maja 1908 r. i odmawiać zwrotu wydanego przez Związek ubogich wsparcia.

Wyrok Senatu Adm. w Poznaniu z d. 30. listopada 1921 r.
— II. D. $\frac{3}{5}$ /21. I. instancja Wojewódzki Sąd Adm. w Poznaniu.
S. 150/21. S. A. 2. Zeszyt 11 i 12, str. 373—375.

25. Dochodzenia instancji, rozpatrującej zażalenie podatnika co do wysokości nałożonej mu stawki państwowego podatku dochodowego, ograniczają się tylko do faktycznego materiału przedłożonego i znanego Komisji Odwoławczej. § 49 ustawy o państwowym podatku dochodowym z dnia 19. czerwca 1906 r.

Wyrok Senatu Administracyjnego z dnia 17. marca 1922 r.
II. E. $\frac{2}{3}$ /22. Zeszyt 11 i 12, str. 375—376.

26. 1) Wniesienie skargi kasacyjnej przed doręczeniem za-czepionego nią prawomocnego wyroku jest w spornem postępowaniu administracyjnem dozwolone.
- 2) Wyrok wydany przez Wojewódzki Sąd Administracyjny, dawniej Wydział Obwodowy, jako drugą instancję w sprawach o udzielenie pozwolenia na wyszynk, jest ostatecznym.
- 3) W spornem postępowaniu administracyjnem, wymienionem pod liczbą 2, jest przeciwną stroną powoda w drugiej instancji nie wydział powiatowy, lecz Urząd policyjny i magistrat.
- 4) Te same władze są uprawnione do wytoczenia skargi kasacyjnej.
- 5) O ile w spornem postępowaniu administracyjnem o udzielenie pozwolenia na wyszynk Wojewódzki

Sąd Administracyjny Urzędu policyjnego i Magistratu jako przeciwników wcale nie uwzględnił, wyrok jego podlega zniesieniu.

Wyrok Senatu Admin. z d. 22. lipca 1921. — I. B 2/20.
Zeszyt 13 i 14, str. 419—422.

27. 1) Dla istoty zażalenia, wniesionego przeciw orzeczeniu Komisji Odwoławczej, wystarcza, jeżeli z danego pisma wynika niewątpliwie niezadowolenie z wydanego rozstrzygnięcia oraz zamiar i cel zmiany rozstrzygnięcia.
- 2) Rzeczą sądu rozstrzygającego na wniesione zażalenie jest orzec, czy rezultat opodatkowania, stwierdzony przez Komisję Odwoławczą, usprawiedliwia ustaloną przez nią stawkę.
- 3) Przedmiotem opodatkowania jest dochód jednego roku; o ile dochód zapoczątkował się dopiero w ciągu roku kalendarzowego, należy początek roku podatkowego ustanowić od 1-go dnia miesiąca następującego po dniu, w którym dochód się zapoczątkował.

Wyrok Senatu Adm. z d. 19. maja 1922 r. — II. E. $\frac{29}{2}$ /21.
Zeszyt 13 i 14, str. 422—424.

28. 1) Skoro powiat, żądający w wniosku skargi zwolnienia swego z obowiązku zapłacenia przypadającej nań kwoty podatków prowincjonalnych, następnie kwotę tę zapłaci i później nie wnioskuje o jej zwrot, raczej tylko żąda orzeczenia, iż wzbranianie się jego pierwotne zapłacenia żądanej kwoty zasadniczo, z punktu widzenia prawnego, było słuszne, — wniosek tego rodzaju jest prawnie nie dozwolony.
- 2) Starosta krajowy nie jest mimo odnośnego upoważnienia przez Wydział Krajowy uprawniony do skutecznego podziału kwot podatków prowincjonalnych na poszczególne powiaty przypadających.

Wyrok Senatu Administracyjnego z dnia 31. maja 1922 r.
I. C. $\frac{9}{15}$ /21. Zeszyt 13 i 14, str. 424—428.

29. 1) Ustawa o państwowym podatku dochodowym z dnia 16. lipca 1920 r. nie może być dla braku rozporządzenia Ministra Skarbu i Ministra b. Dz. Pr. zastosowaną w obrębie b. dzielnicy pruskiej.
- 2) Zastosowanie przepisów o zażaleniu w sprawach państwowego podatku dochodowego nie wymaga dosłownego uzasadnienia w myśl § 49 ustawy o państwowym podatku dochodowym. Wystarcza, skoro z zażalenia podatnika wynika niezadowolenie

z orzeczenia Komisji Odwoławczej i zamiar i cel jej zmiany.

- 3) Jeżeli podatnik sprowadził się z zagranicy, zmieniło się tem samem źródło jego dochodu; przeniesienie działalności do zupełnie innego środowiska, wniósł w inne otoczenie i w inny całokształt stosunków życiowych, pociąga za sobą zmianę zarobkowania.
- 4) Po upływie roku podatkowego nie zachodzi już więcej potrzeba posiłkowania się fikcją dochodu, leżącego przed rokiem podatkowym, jako wskaźnikiem dochodu na rok podatkowy. Należy wypośrodkować rzeczywisty dochód z roku podatkowego.

Wyrok Senatu Adm. z d. 12. maja 1922 r. II. E. $\frac{15}{2}/22$. Zeszyt 13 i 14, str. 428—431.

30. 1) O ile chodzi o odebranie koncesji na gościniec lub wyszynk nie wchodzi w rachubę § 20 tyt. 17 części II. Ogólnego Prawa Krajowego, raczej tylko § 53 i § 33 Ordynacji Procederowej.

2) Odebranie raz udzielonej koncesji nastąpić może tylko po przeprowadzeniu jasných dowodów o zachodzących u właściciela koncesjonowanego przedsiębiorstwa przewinieniach, na podstawie których trzebaby było odmówić koncesji.

Wyrok Senatu Administracyjnego z dnia 24. maja 1922 r. I. B. 12/22. I. instancja Woj. Sąd Administracyjny w Toruniu Nr. S. A. S. $\frac{94}{21}$. Zeszyt 13 i 14, str. 431—434.

31. 1) Przepisy § 86 ustawy o og. zarządzie kraju nie odnoszą się do sporów pomiędzy związkami ubogich; spory te załatwiają się jedynie podług przepisów ustawy z dnia 30. maja 1900 r.

2) Wojewódzki Sąd Administracyjny nie jest władnym do wydania rezolucji o wczesności wniesionej apelacji w sprawach sporów pomiędzy związkami ubogich.

3) Przywrócenie do pierwotnego stanu w razie upływu czasokresów nie jest w sprawach sporów powyżej wymienionych dane.

Wyrok Senatu Adm. z d. 13. kwietnia 1922 r. II. D. 4/21. I. instancja Wojewódzki Sąd. Adm. w Poznaniu. Zeszyt 13 i 14, str. 435—436.

32. 1) Kumulacja skargi o zwrot kosztów wsparcia, wytoczonej miejscowemu Związkowi Ubogich, z skargą przeciw Krajowemu Związkowi Ubogich, w razie odrzucenia pierwszego jest dozwolona.

2) Nieuwzględnienie ewentualnego wniosku skargi jest istotną wadą postępowania, ponieważ powód ma

prawo żądać, aby skarga jego przeciw interesowanym była w łączności przedmiotem rozpraw i orzeczenia.

- 3) W razie zachodzącej istotnej wady postępowania pozostawionem jest instancji apelacyjnej po zniesieniu wyroku pierwszej instancji zwrócić sprawę tejeż ostatniej celem ponownego łącznego orzeczenia.

Wyrok Senatu Adm. z d. 22. marca 1922. II. D. $\frac{1}{3}/22$. I. instancja Wojewódzki Sąd Adm. w Toruniu. Zeszyt 13 i 14, str. 437—438.

Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Warszawie. Przy nabyciu własności na podstawie art. 256 Traktatu Wersalskiego nie przechodzą na Państwo Polskie żadne zobowiązania Rządu pruskiego dotyczące tej własności. Zeszyt 15 i 16, str. 483—487.

33. Orzecznictwo Senatu Administracyjnego. Przy zastosowaniu §§ 1, 8 ustawy o podatku od przyrostu wartości z d. 14. lutego 1911 r. należy w tych przypadkach, w których nieruchomości została nabyta za pieniądze niemieckie, a sprzedaną za polskie, uwzględnić różnicę między walutą niemiecką a polską.

Wyrok Senatu Adm. z d. 14. czerwca 1922. II. E. 29/22. Pierwsza instancja: Wojewódzki Sąd Adm. w Poznaniu. Zeszyt 15 i 16, str. 487—496.

34. 1) O ile z kilku współwłaścicieli w sprzecznie skierowanym dotąd jeden z nich oświadczył: że działa w imieniu wszystkich współwłaścicieli rozpoczyna się bieg czasokresu do wniesienia rewizji równo dla wszystkich z dniem, z którym nastąpiło doręczenie wyroku do rąk upoważnionego współwłaściciela.
2) Czasokresu do wniesienia skargi tylko przez wniesienie jej do właściwego sądu przestrzegać można.

Wyrok Senatu Adm. z d. 14 grudnia 1920 r. I. C. 3/20. Pierwsza inst. Wydz. Obwodowy w Poznaniu. Zeszyt 17 i 18, str. 541—543.

35. 1) Skoro powód wytaczając skargę policyjnemu urzędowi drogowemu, skierował ją zarazem także przeciw Związkowi Powiatowemu na podstawie twierdzenia, iż do ponoszenia kosztów budowy drogi nie powód, raczej Związek Powiatowy jest zobowiązany, i z żądaniem zwolnienia powoda z kosztów budowy a nałożenia ich Związkowi Powiatowemu; natenczas żądanie takie uważać należy za żądanie świadczeń od powiatu jako do nich z powodów prawa publicznego zobowiązanego w myśl § 56 ust. 4. ustawy z d. 1. sierpnia 1883.

- 2) Związek Powiatowy należy w takim razie uważać za stronę interesowaną w sporze w myśl tegoż samego przepisu ustępu 7., a skargę za jednolitą, nie dającą się rozdzielić na dwie skargi.
- 3) Skarga taka nie może być wniesioną do Wydziału Powiatowego pozwanego powiatu, raczej do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. O ile obie skargi zostały wniesione do Wydziału Powiatowego, podlegają oddaleniu.
- 4) Cofnięcie skargi przeciw Związkowi Powiatowemu po upływie czasokresu, do wniesienia skargi przepisane nie chroni od obowiązku pierwotnego jej wniesienia do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Wyrok Senatu Adm. w Poznaniu z d. 22. lipca 1921. I. B. 1/21. Pierwsza inst. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu. Zeszyt 17 i 18, str. 543—547.

36. 1) Skoro zakładający rewizję nie dostarczy zarazem i jej usprawiedliwienia, może w późniejszym czasokresie rewizję tylko uzasadnić, jeżeli mu dalszy czasokres zostanie udzielonym.
- 2) Udzielenie czasokresu winno nastąpić z reguły, w sposób wyraźny.
- 3) Czy wystarczy udzielenie dalszego czasokresu w sposób domniemany, zależy od okoliczności. Takie udzielenie poprzedzić muszą koniecznie jakieś czynności sądu, przedłużenie należycie uwydatniające.
- 4) Skoro zaś wniosek o przedłużenie nie jest wyraźnie stawiony, może przedłużenie nastąpić tylko w sposób wyraźny.

Wyrok Senatu Adm. z dnia 31. maja 1921. I. C. 5/21. Pierwsza inst. Wojewódzki Sąd Adm. w Poznaniu. Wyrok Senatu Adm. z d. 22. lipca 1921. I. B. 9/21. Pierwsza inst. Wydz. Obw. w Poznaniu. Wyrok z d. 20. lutego 1919 r. Zeszyt 17 i 18, str 547—551.

37. 1) O ile wartość przedmiotu sporu nie przekracza kwoty stu marek, należy wniesioną w sporze rewizję pozostawić bez rozpoznania.
- 2) Zaczepienie wyroku co do kosztów środkiem prawnym rewizji jest tylko dozwolone przy dopuszczalnym zaczepieniu rozstrzygnięcia w rzeczy samej.

Zeszyt 17 i 18, str. 551—552.

38. O ile podatnik nie podał był Komisji Odwoławczej, po zaznajomieniu go z opinią rzeczoznawców, przed orzeczeniem Komisji nowych dowodów na swe twierdzenia względem swego

majątku, nie wolno w instancji zażaleniowej takich nowych twierdzeń uwzględniać.

Wyrok Senatu Adm. Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 27. stycznia 1922. II. E. $\frac{21}{2}$ /22. Zeszyt 17 i 18, str. 552—553.

39. Rozporządzenie Naczelnej Rady Ludowej z 25. czerwca 1919 r. nie jest nowelą rozporządzenia Rady Związkowej z 15. marca 1918 r. Nie odnosi się ono do umowy obligatorycznej, tylko do formalnej rzeczowej, dotyczącej przewłaszczenia.

Decyzja wydana na mocy rozporządzenia z 25. czerwca 1919 roku jest niezaskarżalna. Władze administracyjne mają prawo zmieniać odmowne swoje decyzje, nawet niezaskarżalne i wówczas, gdy już stronie oświadczą, że odmowę uważać należy za dostateczną.

Rozporządzenie Rady Związkowej z 15. marca 1918 r. pozostaje w mocy, o ile się nie odnosi do przenoszenia własności. Clausula rebus sic stantibus. Zeszyt 21—24, str. 666—680.

Przegląd ustawodawstwa.

1. Niemiecki rządowy projekt ustawy o Trybunale Administracyjnym Rzeszy. — *Dr. St. Celichowski*. Zeszyt 6, str. 185—190 i zeszyt 7, str. 226—231.

2. Kilka uwag o nowej ustawie o podstawowych prawach i obowiązkach oficerów W. P z dnia 23. marca 1922 (Dz. Ust. nr. 32 poz. 256). — *Dr. Baumgarten*. Zeszyt 9 i 10, str. 295—299.

3. Jakie prawa będą obowiązywały w Województwie Śląskiem. — *Dr. Włodzimierz Dąbrowski*. Zeszyt 11 i 12, str. 364—367.

4. Sądownictwo administracyjne w Województwie Śląskiem. — *Dr. Włodzimierz Dąbrowski*. Zeszyt 13 i 14, str. 417—419.

5. Przegląd Dziennika Ustaw R. P. Zeszyt 17 i 18, str. 538—541.

6. Działalność Legislacyjna Tymczasowej Rady Wojewódzkiej. — *Dr. Wł. Dąbrowski*. Zeszyt 21—22, str. 658—665.

7. Przegląd Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej 4. Październik 1922 (nr. 83—92). Zeszyt 21—24, str. 666—685.

Przegląd piśmiennictwa.

1. Czasopismo Prawnicze i Ekonomiczne. Organ Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiell. oraz Tow. Prawniczego i Ekonomicznego w Krakowie. Nacz. Redaktor Prof. dr. Wł. L. Jaworski. Rocznik XIX. Nr. 7—8 i 9—12. Kraków 1921. Zeszyt 4, str. 119—121.

2. Przegląd Prawa i Administracji. Redaktor: Prof. Dr. E. Till. Lwów 1921. Rok 46, zeszyt 9 i 10, str. 293; zeszyt 10—12, str. 217—256 i 65—160. Zeszyt 4, str. 121—124.

3. Ruch Prawniczy i Ekonomiczny. Organ

Wydz. Prawn.-Ekonomicznego Uniw. Poznańskiego, Tow. Przyjaciół Nauk i Tow. Prawniczego i Ekonomicznego. Red. nac.: Prof. dr. Peretiatkowicz, Poznań 1921. Rocznik I. Zeszyt 4, str. 124—125; zes. 6, str. 184; zes. 7 i 8, str. 223—226; zes. 13 i 14, str. 415.

4. Wykłady z prawa karnego i kryminalistyki dla funkcjonariuszów Policji Państwowej. Antoni Banaszak, adv. i notariusz. Zeszyt 4, str. 125—128; zeszyt 5, str. 140—143.

5. Likwidacja majątków niemieckich według traktatu pokoju. Z dodaniem odnośnych przepisów traktatu oraz ustawodawstwa polskiego. — Kazimierz Kierski. *Stanisław Dąbrowski*. Zeszyt 5, str. 143—147.

6. Gazeta Sądowa Warszawska. Redaktor i wydawca: Henryk Konic. Zeszyt 6, str. 184—185. Zeszyt 9 i 10, str. 193.

7. Świt. Miesięcznik poświęcony walce z alkoholizmem. Organ Wyzwolenia i Związku Księży Abstynentów. Redaktor Aleksy Waczyński. Rocznik XIX. 1922 r. Zeszyt 6, str. 185, zeszyt 13 i 14, str. 416; zeszyt 15 i 16, str. 481.

8. Przegląd Wszechpolski. Miesięcznik poświęcony polityce narodowej oraz zagadnieniom życia społecznego, ekonomicznego i umysłowego. Rok I, nr. 3. Zeszyt 6, str. 185.

9. Dr Antoni Peretiatkowicz, Prof. Uniwersytetu Poznańskiego: Zarys Encyklopedji prawa jako wstęp do nauk prawnych. C. Zeszyt 7 i 8, str. 221—223; zeszyt 9 i 10, str. 294; zeszyt 13 i 14, str. 416; zeszyt 15 i 16, str. 482.

10. Skorowidz dekretów, ustaw, rozporządzeń i okólników.

a) Część III (za czas od 15. października 1920 do 30. marca 1921 r.) Opracował Roman Hausner, radca ministerjalny. Warszawa w roku 1921. (XVI + 128).

b) Część IV. Za czas od 1. lipca do 31. grudnia 1921 r. Opracował Roman Hausner, radca ministerjalny. Warszawa w r. 1922. (XIV + 121). Zeszyt 9 i 10, str. 287—293.

11. Gmińa. Pismo sprawom samorządu gminnego i kultury wsi polskiej poświęcone. Warszawa. Rok 4. Zeszyt 9 i 10, str. 293; zeszyt 15 i 16, str. 482.

12. Zespół. Czasopismo poświęcone sprawom zawodowym Związku Pracowników Administracji Gminnej Rzeczypospolitej Polskiej. Warszawa. Rok 2. Zeszyt 9 i 10, str. 294; zeszyt 15 i 16, str. 482.

13. Brzask. Miesięcznik młodzieży akademickiej. Wydawnictwo organizacji młodzieży narodowej. Rok VII. Marzec-Kwiecień 1922. Nr. 3—4, str. 80. Zeszyt 9 i 10, str. 294.

14. Jednodniówka akademicka, poświęcona sprawom naukowym. Poznań 1922. Zeszyt 9 i 10, str. 294.

15. Ustawy karne dodatkowe Ziem Zachodnich. *Adam Zathej*. Zeszyt 11 i 12, str. 361—364.

16. Eugenjusz Starczewski: *Nasze Rządy*. Warszawa. 1922, str. 169. Zeszyt 13 i 14, str. 415.

17. Ustawa o kradzieżach leśnych i Ustawa o policji polnej i leśnej. Wydawnictwa Ministerstwa Sprawiedliwości Zbioru Ustaw Ziem Zachodnich. Tom IV. Wydanie drugie. Poznań—Warszawa 1922, str. 35. Zeszyt 13 i 14, str. 415.

18. *Miesięcznik Statystyczny*. Wydawca: Magistrat m. Łodzi. Wydział statystyczny. Rocznik 5. Nr. 1. Styczeń 1922 r., str. 54. Zeszyt 13 i 14, str. 415.

19. *Przegląd Judaistyczny*. Organ poświęcony badaniu kwestji żydowskiej. Rok I. Nr. 2. Poznań—Warszawa. Czerwiec 1922. Zeszyt 13 i 14, str. 416.

20. *Ziemia Tomaszowska*. Wydawca: Sejmik Powiatowy w Tomaszowie Lubelskim. Zeszyt 15 i 16, str. 482.

Kronika.

1. VII. Zjazd Prawników i Ekonomistów w Polskich w Poznaniu 3—6 czerwca 1922 r. C. Zeszyt 11 i 12, str. 376—382 i zeszyt 13 i 14, str. 439—448.

2. Ogólne Zebranie Związku Miast Polskich 25—27 maja 1922 r. Zeszyt 15 i 16, str. 501—512 i zeszyt 17 i 18, str. 554—562.

Korespondencja.

Zeszyt 7 i 8, str. 256.

Od Redakcji.

Zeszyt 1 i 2, str. 2; zeszyt 3, str. 66; zeszyt 4, str. 98; zeszyt 5, str. 130; zeszyt 6, str. 162; zeszyt 6, str. 190—191; zeszyt 7 i 8, str. 194; zeszyt 9 i 10, str. 319; zeszyt 11 i 12, str. 322, 382—383; zeszyt 13 i 14, str. 386; zeszyt 15 i 16, str. 450; zeszyt 17 i 18, str. 514; zeszyt 19 i 20, str. 578.

Od Administracji.

Zeszyt 4, str. 128; zeszyt 6, str. 192; zeszyt 7 i 8, str. 254 do 256; zeszyt 9 i 10, str. 320; zeszyt 11 i 12, str. 383—384; zeszyt 13 i 14, str. 448; zeszyt 15 i 16, str. 512.

Od Redakcji i Administracji.

Zeszyt 3, str. 96; zeszyt 5, str. 159—160;

Od Administracji.

P. T.

Szan. pp. Abonentów, uprasza Administracja o zapłacenie zaległej prenumeraty za „Przegląd Administracyjny“ w jak najkrótszym czasie. W razie, gdyby do 30. kwietnia 1922 r. zaległe prenumeraty nie zostały uiszczone, Administracja byłaby z powodu zlikwidowania wydawnictwa zniewolona, ściągnąć wszelkie zaległości za zaliczka pocztową z obciążeniem portorji.

OD REDAKCJI.

Zeszytem niniejszem zamykamy wydawnictwo „Przeglądu Administracyjnego“; czynimy to wobec niemożności pokrycia kosztów wydawnictwa wpływami z przedpłaty. Deficyt wydawnictwa rósł z taką samą niemal szybkością, z jaką spadała nasza waluta. Był on dowodem, że koła dla których „Przegląd Administracyjny“ był przeznaczony, albo nie interesuje się wydawnictwem w należyty sposób, albo nie są w stanie dać skutecznie temu zainteresowaniu materialny wyraz. Należy przypuszczać, że o losie wydawnictwa zaważyła ostatnia z wymienionych ewentualności.

Podtrzymać go nie mogła okoliczność, iż wydawcą był Skarb Państwa, bo chociaż deficyt dotychczasowy został pokryty w całości z funduszków skarbowych, to jednak nie podobna w tych warunkach narażać dłużej Skarbu Rzeczypospolitej — tak już przeciążonego — na dalsze coraz to większe ofiary, jakich wymaga obecnie prowadzenie wydawnictwa.

Patrząc wstecz na półtoraroczny okres wydawnictwa „Przeglądu Administracyjnego“ i porównując treść ogłoszonych jego zeszytów z programem wydawnictwa (Zeszyt 1 i 2 rocznika 1 str. 2—14) nie można nie dostrzec, że chociaż Redakcja dokładała wszelkich starań, by zapowiedzi programowe wypełnić — rezultaty wydawnictwa nie dotrzymały wszystkich przyrzeczeń programu. Czytelnicy zechcą wybaczyć Redakcji to uchybienie; usprawiedliwieniem jego niech będzie zbyt krótki okres wydawnictwa, nie pozwalający na należyte zorganizowanie współpracownictwa i na odpowiedni rozdział materji, których opracowaniu miał służyć „Przegląd Administracyjny“. Jeżeli można mimo to uważać wydawnictwo za przejaw zbiorowej, twórczej siły, z jaką młoda administracja polska wstępowała w szranki nowych dziejów narodu, przypisać to należy tym wszystkim przyjaciółom wydawnictwa, którzy w gronie czy to współpracowników, czy też czytelników ani na chwilę nie ustawali w życzliwości dla prowadzonego dzieła. Na tym miejscu Redakcja uważa za swój obowiązek złożyć Im serdeczną podziękę za okazaną pomoc i wytrwałość.

Nie od rzeczy będzie zaznaczyć, że zarówno członkowie Redakcji, jak i członkowie Administracji wydawnictwa pełnili swe obowiązki — rzec można — zupełnie bezinteresownie. Ofiarnością ta nie mogła podtrzymać „Przeglądu“ — ale nie może też zginąć bez śladu, dla tego zamykając wydawnictwo, Redakcja daje wyraz przekonaniu, iż myśl, chwilowo tylko poniechana, na nowo podjętą zostanie, gdy zbiorą się nowe siły i nowe środki.